

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 617

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 18 iulie 2018

SUMAR

	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 433 din 21 iunie 2018 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate privind Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării	2–6
Decizia nr. 434 din 21 iunie 2018 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate privind Hotărârea Parlamentului României nr. 21/2018 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării	7–10
Decizia nr. 453 din 4 iulie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 2—5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	11–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 433**

din 21 iunie 2018

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate privind Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea sesizării de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 48/2017 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, sesizare formulată de Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților.

2. Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.715 din 16 mai 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 729L/2/2018.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate se arată că Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017 privește desemnarea în funcția de membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a doamnei Veronica-Tatiana Sandu pentru un rest de mandat, ca urmare a demisiei domnului Manole Petre-Florin.

4. Se arată că prin numirea doamnei Veronica-Tatiana Sandu în funcția de consilier în cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării au fost încălcate prevederile art. 23 alin. (3) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. În acest sens se arată că, din analiza documentelor depuse de candidatul Veronica-Tatiana Sandu la data înregistrării dosarului de candidatură, nu rezulta existența vreunei activități desfășurate în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării, activitatea candidatului fiind în exclusivitate desfășurată în domeniul economic, aceasta fiind irelevantă pentru îndeplinirea condiției experienței în domeniul apărării drepturilor omului și al combaterii discriminării. Aprecierea acestei condiții este de natură obiectivă și trebuie dedusă din documentele depuse la dosarul de candidatură de către persoana interesată. Prin urmare, se arată că au fost încălcate prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

5. De asemenea se arată că au fost încălcate și prevederile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 și, pe cale de consecință, și cele ale art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. În acest sens, se apreciază că Parlamentul are obligația legală de a verifica îndeplinirea unei condiții suplimentare de către membrii Consiliului, aceea ca „*minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”. Verificarea îndeplinirii acestei condiții este imperativă, fiind necesar a fi efectuată de fiecare dată când Parlamentul procedează la numirea unui nou membru al Consiliului, pentru un mandat întreg sau pentru un

rest de mandat. În cazul în speță se susține că noul membru trebuia în mod obligatoriu să fie licențiat în științe juridice; în aceste condiții, Parlamentul nu avea posibilitatea de a numi în funcția de consilier în cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării o persoană care nu era licențiată în științe juridice. Totuși, Parlamentul a adoptat hotărârea anterferită prin care a numit-o în funcție pe doamna Veronica-Tatiana Sandu, aceasta nefiind licențiată în științe juridice. S-a încălcat astfel art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

6. Se mai arată că Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017 a fost adoptată fără îndeplinirea procedurii legale de audiere a candidaților, procedură prevăzută în mod imperativ de art. 24 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000. Revenea comisiilor avizatoare, întrunite în ședință comună, obligația legală de a proceda la ascultarea candidaților și de a le adresa întrebări cu privire la activitatea pe care urmează să o desfășoare în cadrul Consiliului ori revenea Parlamentului, întrunit în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, să aplice această procedură pentru a suplini neîndeplinirea acesteia de către comisiile avizatoare. Din raportul comisiilor de specialitate, sesizate pentru emiterea avizului prevăzut de lege, rezultă fără echivoc că procedura audierii nu a fost îndeplinită deoarece nu există nicio mențiune în acest sens în cuprinsul raportului. Or, audierea este o etapă obligatorie în cadrul procedurii de numire a unui membru în cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Se precizează că opoziția parlamentară a solicitat în mod expres, în ședința comună a comisiilor avizatoare, audierea candidaților pentru funcția de membru în Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, însă solicitarea a fost respinsă de majoritatea parlamentară care a considerat că nu este obligatorie parcurgerea acestei etape.

7. În sensul celor de mai sus sunt invocate deciziile Curții Constituționale nr. 209 din 7 martie 2012, nr. 307 din 28 martie 2012 și nr. 251 din 30 aprilie 2014.

8. În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizările au fost comunicate președintelui Camerei Deputaților și președintelui Senatului pentru a comunica punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților și al celui al Senatului.

9. Președintele Camerei Deputaților a comunicat punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților, prin care se solicită respingerea sesizării de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

10. Se susține că autoritatea publică vizată nu este reglementată în Constituție, nefiind așadar de rang constituțional, astfel că procedura de numire a membrilor săi este de rang legal, normele-cadru în materie fiind prevăzute în Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare. Se arată că procedura legală instituită a fost

exercitată de forul legislativ conform procedurilor parlamentare incidente, fără a fi afectate/încălcate valori sau principii constituționale.

11. Legiutorul a prevăzut posibilitatea contestării candidaturilor înregistrate, instituind cadrul legal pentru exercitarea acestui drept, și a reglementat atât obligația instituției de a posta toate candidaturile pe pagina sa de internet, cât și dreptul oricărei persoane de a comunica obiecții cu privire la acestea. Astfel, potrivit art. 24 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, *„În termen de 10 zile de la publicarea candidaturilor se pot depune la comisiile permanente de specialitate, în scris, obiecțiuni argumentate cu privire la candidaturile depuse”*. Or, din avizul comisiilor de specialitate nu rezultă că ar fi fost depuse obiecțiuni cu privire la vreuna dintre candidaturile înregistrate, situație implicit valabilă și în cazul doamnei Veronica-Tatiana Sandu.

12. Art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 nu poate fi invocat în privința doamnei Veronica-Tatiana Sandu, care a fost numită pentru un rest de mandat, rămas neexercitat ca urmare a demisiei domnului Manole Petre-Florin, care nu era licențiat în științe juridice. Totodată, din perspectiva interpretării lingvistice, sensul normei juridice invocate este de a reglementa pentru forul legiutor un obiectiv la realizarea căruia să tindă cu prilejul numirii membrilor Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Acest obiectiv este în strânsă legătură cu prevederile art. 25 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, potrivit cărora *„La solicitarea președintelui, membrii Colegiului director licențiați în științe juridice pot reprezenta Consiliul în instanțele de judecată în cauzele ce privesc fapte de discriminare”*.

13. În ceea ce privește opinia autorilor sesizării de neconstituționalitate potrivit căreia hotărârea *„a fost adoptată fără îndeplinirea procedurii legale de audiere a candidaților”* în comisiile parlamentare, specificul activității Parlamentului sau a uneia dintre Camerele sale este de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică. Orice altă concluzie ar echivala, pe de o parte, cu o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului, prin atribuirea unor efecte mult sporite actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, împrejurare care excedează cadrului constituțional și regulamentar în care acestea activează și, pe de altă parte, ar echivala cu o deturnare a rolului Parlamentului, în ansamblul său, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Or, aceste ipoteze sunt cu totul inacceptabile din perspectiva principiilor constituționale. Se subliniază că, potrivit Deciziei nr. 209 din 7 martie 2012, *nimic nu oprește ca, în cadrul ședinței în plen, să se invoce lipsa îndeplinirii actelor procedurale, iar Camera astfel sesizată, în temeiul plenitudinii ei decizionale cu privire la aceste aspecte, să hotărască în sensul continuării dezbaterilor în plen sau al reluării procedurilor în comisie*.

14. Plenul reunit al celor două Camere are competența exclusivă de a numi membrii Colegiului director. Potrivit art. 24 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, republicată, cu modificările ulterioare, *„Candidaturile se aprobă cu, votul majorității deputaților și senatorilor prezenți”*. Din stenograma ședinței comune a Camerei Deputaților și Senatului din data de 28 iunie 2017 reiese că, la acordarea votului final asupra Hotărârii Parlamentului României nr. 48/2017, erau prezenți 361 de deputați și senatori și s-au exprimat 355 de voturi pentru doamna Veronica-Tatiana Sandu, fiind înregistrate 243 de voturi pentru și 60 de voturi contra.

15. **Președintele Senatului** a comunicat punctul de vedere al Biroului permanent al Senatului, prin care se solicită respingerea sesizării de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

16. În acest sens se susține că doamna Veronica-Tatiana Sandu are cunoștințele de specialitate necesare pentru a lucra în sfera combaterii discriminării, într-un domeniu care, din punct de vedere profesional, îi este familiar, respectiv cel al combaterii discriminării în domeniul economic. Prin urmare, la numirea acesteia în funcție a fost respectat criteriul referitor la activitatea recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării, prevăzut de art. 23 alin. (3) lit. d) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

17. Cu privire la respectarea proporției dintre numărul membrilor Colegiului director cu sau fără licență în științe juridice, se arată că, deși este necesară și importantă respectarea art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, încălcarea acestuia nu afectează ordinea juridică constituțională. Soluția legislativă la care se raportează autorul sesizării nu are relevanță constituțională, ci exclusiv legală. Prin urmare, invocarea art. 1 alin. (5) din Constituție este formală. Mai mult, se arată că textul legal pretins încălcat are valoare de recomandare și că trebuie interpretat în raport cu toți membrii Colegiului director, respectiv cu toate actele de numire în această funcție. Nu în ultimul rând, se subliniază că doamna Veronica-Tatiana Sandu are un masterat obținut într-o specializare juridică și la o facultate cu profil juridic.

18. Cu privire la lipsa audierii doamnei Veronica-Tatiana Sandu în comisiile permanente de specialitate, se arată că audierea se justifică pentru ca membrii comisiilor permanente de specialitate să se edifice în mod complet asupra calităților unui candidat pentru a ocupa o anumită funcție, condiția audierii nu este prevăzută de Constituție și că aceasta nu ar mai avea loc dacă membrii comisiilor sunt suficient de edificați asupra unui candidat studiind doar CV-ul acestuia.

19. Se mai arată că propunerile de candidatură sunt înaintate comisiilor permanente de specialitate în vederea audierii, ceea ce înseamnă că textul legal nu poate fi interpretat ca o obligație, ce incumbă comisiilor parlamentare, ci ca o latitudine/opțiune a acestora în procesul de edificare asupra fiecărei candidaturi. Se realizează o paralelă între acest text legal și art. 5 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, text care prevede: *„Candidații [la funcția de judecător al Curții Constituționale — s.n.] vor fi audiați de comisie și de plenul Camerei”*, ceea ce înseamnă că numai acest din urmă text prevede obligativitatea audierii, în timp ce primul doar posibilitatea audierii.

20. În vederea soluționării dosarului, având în vedere prevederile art. 76 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a solicitat Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării numărul și numele membrilor Colegiului director în funcție la data de 28 iunie 2017, precum și numărul membrilor Colegiului director licențiați în științe juridice la data respectivă, cu indicarea numelui acestora. În răspunsul formulat s-a indicat că la data anterioară în funcție se aflau 6 membri ai Colegiului director, dintre care 4 erau licențiați în științe juridice, iar 2 nu aveau o asemenea licență.

21. De asemenea, în vederea soluționării dosarului, având în vedere prevederile art. 76 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a solicitat Camerei Deputaților și Senatului să precizeze dacă au fost audiați candidații pentru ocuparea posturilor vacante în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în cadrul ședinței comune din 26 iunie 2017 a comisiilor permanente de specialitate ale celor două Camere ale Parlamentului. Din răspunsul formulat rezultă că nu a existat o audiere propriu-zisă a candidaților.

22. La termenul de judecată fixat pentru data de 19 iunie 2018, Curtea a dispus amânarea dezbaterilor asupra cauzei pentru data de 21 iunie 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituție și ale art. 1, 10 și 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

24. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 30 iunie 2017, potrivit căreia:

„Articol unic. — Doamna Sandu Veronica-Tatiana se numește membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, pentru restul de mandat, potrivit Hotărârii Parlamentului României nr. 23/2015 privind numirea unor membri ai Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, ca urmare a demisiei domnului Manole Petre-Florin.”

25. Autorul sesizării invocă în susținerea acesteia prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept și alin. (5) privind respectarea Constituției și a legilor. Totodată, sunt invocate și prevederile art. 23 alin. (3) lit. d) și alin. (4) și art. 24 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 7 martie 2014, potrivit căreia:

— Art. 23 alin. (3) lit. d) și alin. (4): „(3) Poate fi numit membru al Colegiului director orice cetățean român care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: [...]

d) are o activitate recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării; [...]

(4) La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice.”;

— Art. 24 alin. (3): „(3) În urma audierii candidaților, comisile permanente de specialitate întocmesc un aviz comun, pe care îl prezintă în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, până la data la care expiră mandatele.”

26. Examinând sesizarea de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 146 lit. l) din Constituție coroborat cu art. 27 din Legea nr. 47/1992 atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, și anume un grup parlamentar, cât și sub aspectul obiectului sesizării, și anume o hotărâre a plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, și anume Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017.

27. Curtea reține că, prin Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 376 din 21 mai 2014, paragrafele 14—18, a statuat, în legătură cu competența sa de control de constituționalitate a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului, adoptate după conferirea noii competențe, hotărâri care afectează valori, reguli și principii

constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional (a se vedea și Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 54 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012, sau Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 3 octombrie 2012). Prin aceeași decizie Curtea a constatat că art. 27 din Legea nr. 47/1992 nu instituie vreo diferențiere între hotărârile parlamentare care pot fi supuse controlului Curții Constituționale sub aspectul domeniului în care au fost adoptate sau sub cel al caracterului normativ sau individual, ceea ce înseamnă că toate aceste hotărâri sunt susceptibile a fi supuse controlului de constituționalitate — *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*. În consecință, sesizările de neconstituționalitate care vizează asemenea hotărâri sunt *de plano* admisibile (a se vedea și Decizia nr. 307 din 28 martie 2012).

28. Curtea a mai stabilit, în mod expres, că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional, pentru a se putea analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art. 27 din Legea nr. 47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin dispozițiile Constituției, pe de altă parte. Așadar, criticile trebuie să aibă o evidentă relevanță constituțională, și nu una legală ori regulamentară. Prin urmare, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate, dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție. Invocarea acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă (a se vedea și Decizia nr. 307 din 28 martie 2012 și Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012). Curtea a mai reținut, în privința hotărârilor care prin obiectul lor vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, că norma de referință, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat, poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și una infraconstituțională, ținând cont de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. O atare orientare a Curții este dată de domeniul de maximă importanță în care intervin aceste hotărâri — autorități și instituții de rang constituțional —, astfel încât și protecția constituțională oferită autorităților sau instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să fie una în consecință. Prin urmare, hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate, chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională.

29. Având în vedere aceste considerente, Curtea a respins ca inadmisibile sesizări de neconstituționalitate în care autoritatea publică vizată de Hotărârea Parlamentului României criticată nu era una de rang constituțional, iar criticile formulate erau formale, irelevante din punct de vedere constituțional. Astfel este, de exemplu, Decizia nr. 335 din 4 iulie 2013 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 54/2013 privind numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din 15 iulie 2013. În considerentele deciziei pronunțate, Curtea a reținut că autoritatea publică vizată, Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară, nu este reglementată de Constituție, nefiind de rang constituțional, iar cât privește criticile formulate, în sensul că

desemnarea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară s-a realizat după criteriul apartenenței politice sau cel al sorgintei propunerii politice a candidaților, Curtea a apreciat că invocarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție este pur formală, iar nu efectivă și relevantă din punct de vedere constituțional.

30. În cauza de față, Curtea constată că Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o autoritate care nu are rang constituțional și se invocă încălcarea unor dispoziții exprese ale legii, ce reglementează, pe de o parte, o condiție cu caracter subiectiv, obligatoriu a fi îndeplinită **de către candidat** pentru numirea ca membru al acestei autorități, respectiv ca persoana în cauză să aibă o „*activitate recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării*”, iar, pe de altă parte, o condiție cu caracter obiectiv, obligatoriu a fi îndeplinită **de către Parlament** pentru numirea ca membru al acestei autorități, respectiv „*se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”.

31. Cu privire la prima condiție, Curtea constată că aceasta este una esențialmente subiectivă, a cărei apreciere revine în mod exclusiv Parlamentului, și nu Curții Constituționale. Prin urmare, Curtea Constituțională urmează să constate că activitatea recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării se poate realiza prin varii forme și modalități, ea fiind mai degrabă o apreciere subiectivă a societății în privința participării persoanei la diversele acțiuni care promovează/au ca finalitate apărarea drepturilor omului și combaterea discriminării. **Această apreciere nu poate fi evaluată din perspectiva unor criterii/repere/standarde, ci, din contră, ține de discreția și marja de apreciere a autorității competente să numească persoana respectivă. Mai mult, Curtea nu are nici mijloacele necesare realizării unei asemenea evaluări și nu își poate asuma o răspundere care incumbă exclusiv în sarcina Parlamentului.**

32. *Mutatis mutandis*, se reține că, în Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, Curtea a stabilit, referitor la caracterul corespunzător al pregătirii și experienței profesionale în domeniul în care persoana urma să își desfășoare activitatea, că o asemenea condiție „circumstanțiază pregătirea și experiența profesională în cuprinsul art. 9 alin. (1) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului 93/2012” și „semnifică o evaluare și apreciere ce revin exclusiv Parlamentului, în calitate de autoritate ce realizează numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, și nicidecum instanței de contencios constituțional”. De asemenea, cu privire la condițiile necesare pentru a fi numit ca judecător al Curții Constituționale, Curtea a statuat că „marja de apreciere a Președintelui României, a Senatului și a Camerei Deputaților în exercitarea atribuției de a numi judecătorii constituționali nu este limitată la verificarea aspectelor de legalitate pe care le presupune îndeplinirea condițiilor obiective, cuantificabile (legea stabilind în ceea ce privește rangul studiilor și al vechimii juridice nivelul minimal al condițiilor pe care persoana numită trebuie să le respecte), ci vizează și aspecte de oportunitate, autoritățile competente având libertate absolută, în acest caz, de a alege o anumită persoană apreciată a întruni condiția «înaltei competențe profesionale»” (a se vedea Decizia nr. 459 din 16 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 30 septembrie 2014, paragraful 38). A accepta o teză contrară „echivalează cu negarea atribuțiilor constituționale proprii ale celor două Camere ale Parlamentului, respectiv ale Președintelui României, care ar deveni atribuții comune/partajate cu Curtea Constituțională, respectiv instanțele judecătorești, ceea ce contravine prevederilor art. 1 alin. (4) din Constituție referitoare la principiul separației puterilor în stat, precum și dispozițiilor art. 1 alin. (5) care consacră principiul

supremației Constituției. Prin urmare, în ceea ce privește îndeplinirea condiției înaltei competențe profesionale, nici instanțele judecătorești și nici Curtea Constituțională nu au vreo competență de control și cenzură” (paragraful 44).

33. În consecință, Curtea constată că nu are competența să verifice constituționalitatea hotărârii parlamentare respective din această perspectivă.

34. Cu privire la cea de-a doua condiție, Curtea reține că aceasta este obiectivă în sine și privește conduita Parlamentului, iar critica de neconstituționalitate, formulată prin raportare la dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, referitoare la obligația de respectare a legilor, **nu are caracter formal, ci este clar fundamentată, prin trimiterea la un text de lege care reglementează o condiție cu caracter obiectiv** (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, paragraful 21, precum și Decizia nr. 389 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 17 iulie 2014, paragraful 25). Or, obligația generală de respectare a legilor prevăzută de art. 1 alin. (5) din Constituție se impune cu aceeași forță juridică tuturor subiecților de drept, inclusiv Parlamentului, care, precum în cauza de față, acționează în calitate de autoritate de numire. **Prin urmare, nu se poate reține cauza de inadmisibilitate stabilită în jurisprudența Curții Constituționale referitoare la faptul că în privința autorităților care nu sunt de rang constituțional nu poate fi invocată încălcarea unui act normativ cu valoare infraconstituțională.** De aceea, instanța de contencios constituțional este competentă să se pronunțe, din perspectiva criticilor de neconstituționalitate formulate, asupra faptului dacă hotărârea Parlamentului României atacată respectă principiul constituțional referitor la statul de drept și obligația de respectare a legilor. Acceptarea tezei contrare, cu consecința excluderii de la exercitarea controlului de constituționalitate a hotărârilor Parlamentului României date cu încălcarea dispozițiilor exprese ale legii, ar avea drept consecință plasarea organului reprezentativ suprem al poporului român — Parlamentul — deasupra legii și acceptarea ideii că tocmai autoritatea legitimată constituțional să adopte legile le poate încălca fără a putea fi în vreun fel sancționată. Or, într-un stat de drept, nimeni nu este mai presus de lege (a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, paragraful 21).

35. Prin urmare, raportat la cauza de față, Curtea constată că art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care prevede că „*La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”, nu reprezintă o normă supletivă, de recomandare și nici nu instituie o obligație de mijloace, ci una de rezultat, ea fiind imperativă și dispozitivă. Astfel, semnificația sintagmei „*se va urmări*” este aceea că autoritatea care numește în funcție trebuie să se asigure că minimum două treimi dintre membrii Colegiului director au studii juridice finalizate prin diploma de licență. Din analiza acestui text Curtea reține că numărul total al persoanelor în componența Colegiului director fără asemenea studii poate fi de **maximum trei**, în sensul că acest text trebuie corelat cu art. 23 alin. (2) din aceeași ordonanță, potrivit căruia „*Colegiul director este compus din 9 membri cu rang de secretar de stat, propuși și numiți, în ședință comună, de cele două Camere ale Parlamentului*”. Proporția de două treimi trebuie raportată la numărul total al persoanelor din care este compus Colegiul director, și nu la numărul persoanelor în funcție la data numirii, pentru că, în caz contrar, ar exista o variație permanentă și de necontrolat a acestui număr, mai mult, s-ar putea ca numărul de două treimi să nu fie unul natural, ci zecimal.

36. În aceste condiții, Curtea constată că, la data adoptării Hotărârii Parlamentului României nr. 48/2017, erau **în funcție 6 membri** ai Colegiului director, dintre care 4 aveau studii juridice, iar 2 nu aveau astfel de studii. În consecință, având în vedere cota de 3 membri care pot fi acceptați fără a avea studii juridice, a fost numită doamna Veronica-Tatiana Sandu (pentru un rest de mandat), ceea ce denotă faptul că dispozițiile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 au fost respectate. Împrejurarea că **în aceeași zi, practic în aceeași ședință**, s-a adoptat Hotărârea Parlamentului României nr. 49/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 30 iunie 2017, prin care au fost numite două persoane în funcția de membri ai Colegiului director, dintre care una cu și alta fără studii juridice, drept care s-a ajuns la o proporție de 5 membri cu studii juridice și 4 fără asemenea studii, denotă faptul că mai degrabă cea de-a doua hotărâre pune probleme de constituționalitate în privința numirii doamnei Maria Lazăr (aceasta neavând studii juridice). Însă Curtea nu a fost sesizată cu această hotărâre, astfel încât nu își poate extinde controlul de constituționalitate, ceea ce înseamnă că hotărârea anterioară se bucură de prezumția de constituționalitate.

37. Astfel, proporția de două treimi trebuie evaluată atât cronologic, cât și în funcție de numărul hotărârii de numire în funcție, neputându-se susține că numirea doamnei Veronica-Tatiana Sandu a fost realizată cu încălcarea legii pentru că ulterior numirii sale a fost numită o altă persoană, depășindu-se, în acest mod, cota de 3 membri fără studii juridice.

38. În ceea ce privește critica referitoare la lipsa audierii persoanei în cauză în cadrul comisiilor permanente de specialitate, Curtea constată că aceasta nu poate fi reținută. Astfel, în virtutea autonomiei parlamentare de care se bucură cele două Camere ale Parlamentului, acestea își pot organiza modul de lucru într-un mod corespunzător și adaptat cerințelor procedurilor parlamentare. De aceea, în ipoteza în care comisiile comune de specialitate au considerat că sunt lămurite cu privire la condițiile de numire a candidaților (capacitate deplină de exercițiu; studii superioare absolvite cu diplomă de licență; lipsa antecedentelor penale și buna reputație; activitate recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării; nu a fost agent sau colaborator al poliției politice comuniste; nu a colaborat cu organele de securitate și nu a aparținut acestora), ele pot proceda la întocmirea avizului comun, chiar fără să se fi

realizat audierea. Audierea vizează verificarea condițiilor subiective (în cazul de față, activitatea recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării) și poate fi omisă dacă din actele depuse rezultă cu claritate îndeplinirea acestei condiții. Este o condiție de procedură parlamentară în privința căreia Parlamentul are o marjă de apreciere din rațiuni de flexibilitate și suplețe a procedurii.

39. De altfel, situația în care o comisie parlamentară, din diverse motive, nu își poate duce la îndeplinire activitatea, respectiv întocmirea unui raport sau a unui aviz, nu este de natură a împiedica plenul fiecărei Camere de a dezbate și de a decide direct asupra problemelor care intră în atribuțiile sale. În fond, specificul activității unei Camere a Parlamentului este de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică. Orice altă concluzie ar echivala, pe de o parte, cu o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului, prin atribuirea unor efecte mult sporite actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, împrejurare care excedează cadrului constituțional și regulamentul în care acestea activează, și, pe de altă parte, ar echivala cu o deturnare a rolului Parlamentului, în ansamblul său, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Or, aceste ipoteze sunt cu totul inacceptabile din perspectiva principiilor constituționale pe care Curtea este chemată să le garanteze. Totodată, nimic nu oprește ca, în cadrul ședinței în plen, să se invoce lipsa îndeplinirii actelor procedurale, iar Camera astfel sesizată, în temeiul plenitudinii ei decizionale cu privire la aceste aspecte, să hotărască în sensul continuării dezbaterilor în plen sau al reluării procedurilor în comisie (Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

40. În final, Curtea subliniază că procedurile parlamentare, chiar și la nivelul comisiilor, trebuie să se bucure de transparență și publicitate, având în vedere, pe de o parte, natura Parlamentului de organ reprezentativ suprem al poporului român, iar, pe de altă parte, prevederile legale exprese, ceea ce presupune evitarea situațiilor în care să se procedeze la eliminarea audierilor în cadrul procedurilor de numire în diverse funcții publice. Așadar, procedurile parlamentare nu trebuie să devină sibilinice, din contră, transparența în forul legislativ trebuie să fie una maximă.

41. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. c) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.c), al art. 27 alin. (1) și al art. 28 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, sesizarea de neconstituționalitate formulată de Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 48/2017 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Camerei Deputaților și președintelui Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 434

din 21 iunie 2018

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate privind Hotărârea Parlamentului României nr. 21/2018 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea sesizării de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 21/2018 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, sesizare formulată de Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților.

2. Sesizarea de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.716 din 16 mai 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 730L/2/2018.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate se arată că, prin hotărârea adoptată, au fost încălcate prevederile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 și, pe cale de consecință, și cele ale art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. În acest sens se apreciază că Parlamentul are obligația legală de a verifica îndeplinirea unei condiții suplimentare de către membrii Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, aceea ca „*minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”. Verificarea îndeplinirii acestei condiții este imperativă, fiind necesar a fi efectuată de fiecare dată când Parlamentul procedează la numirea unui nou membru al Consiliului, pentru un mandat întreg sau pentru un rest de mandat. În cazul în speță se susține că noul membru trebuia în mod obligatoriu să fie licențiat în științe juridice; în aceste condiții, Parlamentul nu avea posibilitatea de a numi în funcția de consilier în cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării o persoană care nu era licențiată în științe juridice. Totuși, Parlamentul a adoptat hotărârea antereferită, prin care a numit-o în funcție pe doamna Theodora Bertzi, aceasta nefiind licențiată în științe juridice. S-a încălcat, astfel, art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

4. Se mai arată că Hotărârea Parlamentului României nr. 21/2018 a fost adoptată fără îndeplinirea procedurii legale de audiere a candidaților, procedură prevăzută în mod imperativ de art. 24 alin. (2) și (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000. Revenea comisiilor avizatoare, întrunite în ședința comună, obligația legală de a proceda la ascultarea candidaților și de a le adresa întrebări cu privire la activitatea pe care urmează să o desfășoare în cadrul Consiliului ori revenea Parlamentului, întrunit în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, să aplice această procedură pentru a suplini neîndeplinirea acesteia de către comisiile avizatoare. Din raportul comisiilor de specialitate, sesizate pentru emiterea avizului prevăzut de lege, rezultă fără echivoc că procedura audierii nu a fost îndeplinită, deoarece nu există nicio mențiune în acest sens în cuprinsul raportului. Or, audierea este o etapă obligatorie în cadrul

procedurii de numire a unui membru în cadrul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Se precizează că opoziția parlamentară a solicitat în mod expres, în ședința comună a comisiilor avizatoare, audierea candidaților pentru funcția de membru în Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, însă solicitarea a fost respinsă de majoritatea parlamentară, care a considerat că nu este obligatorie parcurgerea acestei etape.

5. În sensul celor de mai sus sunt invocate deciziile Curții Constituționale nr. 209 din 7 martie 2012, nr. 307 din 28 martie 2012 și nr. 251 din 30 aprilie 2014.

6. În conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (2) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizările au fost comunicate președintelui Camerei Deputaților și președintelui Senatului pentru a comunica punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților și celui al Senatului.

7. Președintele Camerei Deputaților a comunicat punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților, prin care se solicită respingerea sesizării de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

8. Se susține că autoritatea publică vizată nu este reglementată în Constituție, nefiind, așadar, de rang constituțional, astfel că procedura de numire a membrilor săi este de rang legal, normele-cadru în materie fiind prevăzute în Ordonanța Guvernului nr. 137/2000. Se arată că procedura legală instituită a fost exercitată de forul legislativ conform procedurilor parlamentare incidente, fără a fi afectate/încălcate valori sau principii constituționale.

9. Din perspectiva interpretării lingvistice a dispozițiilor art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 rezultă că sensul normei juridice invocate este de a reglementa pentru forul legiuitor un obiectiv la realizarea căruia să tindă cu prilejul numirii membrilor Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Acest obiectiv este în strânsă legătură cu prevederile art. 25 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, potrivit căreia „*La solicitarea președintelui, membrii Colegiului director licențiați în științe juridice pot reprezenta Consiliul în instanțele de judecată în cauzele ce privesc fapte de discriminare.*”

10. În ceea ce privește opinia autorilor sesizării de neconstituționalitate potrivit căreia hotărârea „*a fost adoptată fără îndeplinirea procedurii legale de audiere a candidaților*” în comisiile parlamentare, specificul activității Parlamentului sau al uneia dintre Camerele sale este de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică. Orice altă concluzie ar echivala, pe de o parte, cu o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului, prin atribuirea unor efecte mult sporite actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, împrejurare care excedează cadrulul constituțional și regulamentul în care acestea activează și, pe de altă parte, ar echivala cu o deturnare a rolului Parlamentului, în ansamblul său, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Or, aceste ipoteze sunt cu totul inacceptabile din perspectiva principiilor

constituționale. Se subliniază că, potrivit Deciziei nr. 209 din 7 martie 2012, *nimic nu oprește ca, în cadrul ședinței în plen, să se invoce lipsa îndeplinirii actelor procedurale, iar Camera astfel sesizată, în temeiul plenitudinii ei decizionale cu privire la aceste aspecte, să hotărască în sensul continuării dezbaterilor în plen sau al reluării procedurilor în comisie.*

11. **Președintele Senatului** a comunicat punctul de vedere al Biroului permanent al Senatului, prin care se solicită respingerea sesizării de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

12. Cu privire la respectarea proporției dintre numărul membrilor Colegiului director cu sau fără licență în științe juridice se arată că, deși este necesară și importantă respectarea art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, încălcarea acestuia nu afectează ordinea juridică constituțională. Soluția legislativă la care se raportează autorul sesizării nu are relevanță constituțională, ci exclusiv legală. Prin urmare, invocarea art. 1 alin. (5) din Constituție este formală. Mai mult, se arată că textul legal pretins încălcat are valoare de recomandare și că trebuie interpretat în raport cu toți membrii Colegiului director, respectiv cu toate actele de numire în această funcție.

13. Cu privire la lipsa audierii doamnei Theodora Bertzi în comisiile permanente de specialitate se arată că audierea se justifică pentru ca membrii comisiilor permanente de specialitate să se edifice în mod complet asupra calităților unui candidat pentru a ocupa o anumită funcție, condiția audierii nu este prevăzută de Constituție și că aceasta nu ar mai avea loc dacă membrii comisiilor sunt suficient de edificați asupra unui candidat studiind doar CV-ul acestuia.

14. Se mai arată că propunerile de candidatură sunt înaintate comisiilor permanente de specialitate în vederea audierii, ceea ce înseamnă că textul legal nu poate fi interpretat ca o obligație ce incumbă comisiilor parlamentare, ci ca o latitudine/opțiune a acestora în procesul de edificare asupra fiecărei candidaturi. Se realizează o paralelă între acest text legal și art. 5 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, text care prevede: „*Candidații [la funcția de judecător al Curții Constituționale — s.n.] vor fi audiați de comisie și de plenul Camerei*”, ceea ce înseamnă că numai acest din urmă text prevede obligativitatea audierii, în timp ce primul, doar posibilitatea audierii.

15. În vederea soluționării dosarului, având în vedere prevederile art. 76 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a solicitat Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării numărul și numele membrilor Colegiului director în funcție la data de 18 aprilie 2018, precum și numărul membrilor Colegiului director licențiați în științe juridice la data anterioară, cu indicarea numelui acestora. În răspunsul formulat, s-a indicat că, la data anterioară, în funcție se aflau 8 membri ai Colegiului director, dintre care 5 erau licențiați în științe juridice, iar 3 nu aveau o asemenea licență.

16. De asemenea, în vederea soluționării dosarului, având în vedere prevederile art. 76 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a solicitat Camerei Deputaților și Senatului să precizeze dacă au fost audiați candidații pentru ocuparea posturilor vacante în Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în cadrul ședinței comune din 13 martie 2018 a comisiilor permanente de specialitate ale celor două Camere ale Parlamentului. Din răspunsul formulat, rezultă că doamnei Theodora Bertzi i-a fost adresată o întrebare de domnul deputat Claudiu-Florin Roman în legătură cu respectarea art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 la care a răspuns domnul președinte al Comisiei juridice, de disciplină și imunități din Camera Deputaților, fără să fi existat o audiere propriu-zisă a candidatului.

17. La termenul de judecată fixat pentru data de 19 iunie 2018, Curtea a dispus amânarea dezbaterilor asupra cauzei pentru data de 21 iunie 2018, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctele de vedere ale Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, documentele solicitate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituție și ale art. 1, 10 și 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să soluționeze sesizarea de neconstituționalitate.

19. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Hotărârea Parlamentului României nr. 21/2018 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 341 din 19 aprilie 2018, potrivit căreia:

„*Articol unic. — Doamna Bertzi Theodora se numește membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru un mandat de 5 ani*”.

20. Autorul sesizării invocă, în susținerea acesteia, prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3) privind statul de drept și alin. (5) privind respectarea Constituției și a legilor. Totodată, sunt invocate și prevederile art. 23 alin. (4) și art. 24 alin. (2) și (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 7 martie 2014, cu modificările ulterioare, potrivit cărora:

— Art. 23 alin. (4): „(4) *La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice.*”;

— Art. 24 alin. (2) și (3): „(2) *Birourile permanente ale celor două Camere ale Parlamentului publică pe paginile de internet ale Camerei Deputaților și Senatului candidaturile depuse și înaintează propunerile comisiilor permanente de specialitate, în vederea audierii candidaților în ședință comună. În termen de 10 zile de la publicarea candidaturilor se pot depune la comisiile permanente de specialitate, în scris, obiecțiuni argumentate cu privire la candidaturile depuse.*

(3) *În urma audierii candidaților, comisiile permanente de specialitate întocmesc un aviz comun, pe care îl prezintă în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, până la data la care expiră mandatele*”.

21. Examinând sesizarea de neconstituționalitate, Curtea constată că aceasta îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 146 lit. l) din Constituție coroborat cu art. 27 din Legea nr. 47/1992, atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, și anume un grup parlamentar, cât și sub aspectul obiectului sesizării, respectiv o hotărâre a plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, și anume Hotărârea Parlamentului României nr. 21/2018.

22. Curtea reține că, prin Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 376 din 21 mai 2014, paragrafele 14—18, a statuat, în legătură cu competența sa de control de constituționalitate a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului, adoptate după conferirea noii competențe, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional (a se vedea și Decizia nr. 53 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 54 din 25 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2011, Decizia nr. 307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 293 din 4 mai 2012, sau Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 684 din 3 octombrie 2012). Prin aceeași decizie, Curtea a constatat că art. 27 din Legea nr. 47/1992 nu instituie vreo diferențiere între hotărârile parlamentare care pot fi supuse controlului Curții Constituționale sub aspectul domeniului în care au fost adoptate sau sub cel al caracterului normativ sau individual, ceea ce înseamnă că toate aceste hotărâri sunt susceptibile a fi supuse controlului de constituționalitate — *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*. În consecință, sesizările de neconstituționalitate care vizează asemenea hotărâri sunt *de plano* admisibile (a se vedea și Decizia nr. 307 din 28 martie 2012).

23. Curtea a mai stabilit, în mod expres, că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional, pentru a se putea analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art. 27 din Legea nr. 47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin dispozițiile Constituției pe de altă parte. Așadar, criticile trebuie să aibă o evidență relevantă constituțională, și nu una legală ori regulamentară. Prin urmare, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate, dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție. Invocarea acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă (a se vedea și Decizia nr. 307 din 28 martie 2012 și Decizia nr. 783 din 26 septembrie 2012). Curtea a mai reținut, în privința hotărârilor care prin obiectul lor vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, că norma de referință, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat, poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și una infraconstituțională, ținând cont de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. O atare orientare a Curții este dată de domeniul de maximă importanță în care intervin aceste hotărâri — autorități și instituții de rang constituțional —, astfel încât și protecția constituțională oferită autorităților sau instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să fie una în consecință. Prin urmare, hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate, chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională.

24. Având în vedere aceste considerente, Curtea a respins ca inadmisibile sesizări de neconstituționalitate în care autoritatea publică vizată de hotărârea Parlamentului României criticată nu era una de rang constituțional, iar criticile formulate erau formale, irelevante din punct de vedere constituțional. Astfel este, de exemplu, Decizia nr. 335 din 4 iulie 2013 referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 54/2013 privind numirea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din 15 iulie 2013. În considerentele deciziei pronunțate, Curtea a reținut că autoritatea publică vizată, Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară, nu este reglementată de Constituție, nefiind de rang constituțional, iar cât privește criticile formulate, în sensul că desemnarea membrilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară s-a realizat după criteriul apartenenței politice sau cel al sorgintei propunerii politice a candidaților, Curtea a apreciat că invocarea art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție este pur formală, iar nu efectivă și relevantă din punct de vedere constituțional.

25. În cauza de față, Curtea constată că Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o autoritate care nu are rang constituțional și se invocă încălcarea unor dispoziții exprese ale legii, ce reglementează o condiție cu caracter

obiectiv, obligatoriu a fi îndeplinită **de către Parlament** pentru numirea ca membru al acestei autorități, respectiv „*se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”.

26. Cu privire la această condiție, Curtea reține că ea este obiectivă în sine și privește conduita Parlamentului, iar critica de neconstituționalitate, formulată prin raportare la dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție referitoare la obligația de respectare a legilor, **nu are caracter formal, ci este clar fundamentată, prin trimiterea la un text de lege care reglementează o condiție cu caracter obiectiv** [a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, paragraful 21, precum și Decizia nr. 389 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 17 iulie 2014, paragraful 25]. Or, obligația generală de respectare a legilor prevăzută de art. 1 alin. (5) din Constituție se impune cu aceeași forță juridică tuturor subiecților de drept, inclusiv Parlamentului, care, precum în cauza de față, acționează în calitate de autoritate de numire. **Prin urmare, nu se poate reține cauza de inadmisibilitate stabilită în jurisprudența Curții Constituționale, referitoare la faptul că în privința autorităților care nu sunt de rang constituțional nu poate fi invocată încălcarea unui act normativ cu valoare infraconstituțională.** De aceea, instanța de contencios constituțional este competentă să se pronunțe, din perspectiva criticilor de neconstituționalitate formulate, asupra faptului dacă Hotărârea Parlamentului României atacată respectă principiul constituțional referitor la statul de drept și obligația de respectare a legilor. Acceptarea tezei contrare, cu consecința excluderii de la exercitarea controlului de constituționalitate a hotărârilor Parlamentului României date cu încălcarea dispozițiilor exprese ale legii, ar avea drept consecință plasarea organului reprezentativ suprem al poporului român — Parlamentul, deasupra legii, și acceptarea ideii că tocmai autoritatea legitimată constituțional să adopte legile le poate încălca fără a putea fi în vreun fel sancționată. Or, într-un stat de drept, nimeni nu este mai presus de lege [a se vedea *mutatis mutandis* Decizia nr. 251 din 30 aprilie 2014, paragraful 21].

27. Prin urmare, raportat la cauza de față, Curtea constată că art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, care prevede că „*La numirea membrilor Colegiului director se va urmări ca minimum două treimi dintre aceștia să fie licențiați în științe juridice*”, nu reprezintă o normă supletivă, de recomandare și nici nu instituie o obligație de mijloace, ci una de rezultat, ea fiind imperativă și dispozitivă. Astfel, semnificația sintagmei „*se va urmări*” este aceea că autoritatea care numește în funcție trebuie să se asigure că minimum două treimi dintre membrii Colegiului director au studii juridice finalizate prin diploma de licență. Din analiza acestui text, Curtea reține că numărul total al persoanelor în componența Colegiului director fără asemenea studii poate fi de **maximum trei**, în sensul că acest text trebuie corelat cu art. 23 alin. (2) din aceeași ordonanță, potrivit căruia „*Colegiul director este compus din 9 membri cu rang de secretar de stat, propuși și numiți, în ședință comună, de cele două Camere ale Parlamentului*”. Proporția de două treimi trebuie raportată la numărul total al persoanelor din care este compus Colegiul director, și nu la numărul persoanelor în funcție la data numirii, pentru că, în caz contrar, ar exista o variație permanentă și de necontrolat a acestui număr, mai mult, s-ar putea ca numărul de două treimi să nu fie unul natural, ci zecimal.

28. În aceste condiții, se constată că, la data adoptării Hotărârii Parlamentului României nr. 21/2018, erau **în funcție 8 membri** ai Colegiului director, dintre care 5 aveau studii juridice, iar 3 nu aveau astfel de studii. În consecință, neținându-se cont de cota de maximum 3 membri care pot fi acceptați fără a avea studii juridice, a fost numită doamna Theodora Bertzi în funcția de membru al Colegiului director,

ceea ce denotă faptul că dispozițiile art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 nu au fost respectate. Curtea reține că, începând cu data de 30 iunie 2017, odată cu numirea doamnei Maria Lazăr [numită prin Hotărârea Parlamentului României nr. 49/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 30 iunie 2017], Colegiul director funcționa cu încălcarea art. 23 alin. (4) din ordonanță, situația putând fi remediată la proxima numire în funcție; însă aceasta nu s-a întâmplat, fiind reinvestită în funcție o persoană care nu avea studii juridice. O atare concluzie se impune chiar dacă doamnei Theodora Bertzi îi expirase mandatul anterior și, practic, a fost reinvestită.

29. Prin urmare, în condițiile menținerii prezumției de constituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 49/2017, Curtea constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 21/2018 este contrară art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 și, implicit, art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. Astfel, Parlamentul, prin adoptarea acestei hotărâri, nu a respectat legea, în condițiile în care Constituția prevede că respectarea legilor este obligatorie. Această obligație se impune tuturor subiectelor de drept, indiferent de natura lor. În mod evident, întrucât respectarea legilor reprezintă o trăsătură immanentă a statului de drept, rezultă și o încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție cu referire la caracterul de stat de drept al României. Ca efect al celor anterior constatate, viciul de neconstituționalitate care pune în discuție prezumția de constituționalitate a Hotărârii Parlamentului României nr. 49/2017 a fost acoperit din perspectiva dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) raportate la cele ale art. 23 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000.

30. În ceea ce privește critica referitoare la lipsa audierii persoanei în cauză în cadrul comisiilor permanente de specialitate, Curtea constată că aceasta nu poate fi reținută. Astfel, în virtutea autonomiei parlamentare de care se bucură cele două Camere ale Parlamentului, acestea își pot organiza modul de lucru într-un mod corespunzător și adaptat cerințelor procedurilor parlamentare. De aceea, în ipoteza în care comisiile comune de specialitate au considerat că sunt lămurite cu privire la condițiile de numire ale candidaților (capacitate deplină de exercițiu; studii superioare absolvite cu diplomă de licență; lipsa antecedentelor penale și buna reputație; activitate recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării; nu a fost agent sau colaborator al poliției politice comuniste; nu a colaborat cu organele de securitate și nu a aparținut acestora),

ele pot proceda la întocmirea avizului comun, chiar fără să se fi realizat audierea. Audierea vizează verificarea condițiilor subiective (în cazul de față, activitatea recunoscută în domeniul apărării drepturilor omului și combaterii discriminării) și poate fi omisă dacă din actele depuse rezultă cu claritate îndeplinirea acestei condiții. Este o condiție de procedură parlamentară în privința căreia Parlamentul are o marjă de apreciere din rațiuni de flexibilitate și suplețe a procedurii.

31. De altfel, situația în care o comisie parlamentară, din diverse motive, nu își poate duce la îndeplinire activitatea, respectiv întocmirea unui raport sau a unui aviz, nu este de natură a împiedica plenul fiecărei Camere de a dezbate și de a decide direct asupra problemelor care intră în atribuțiile sale. În fond, specificul activității unei Camere a Parlamentului este de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică. Orice altă concluzie ar echivala, pe de o parte, cu o supradimensionare a rolului comisiilor de lucru ale Parlamentului, prin atribuirea unor efecte mult sporite actelor pe care aceste organe de lucru le adoptă, împrejurare care excedează cadrului constituțional și regulamentar în care acestea activează, și, pe de altă parte, ar echivala cu o deturnare a rolului Parlamentului, în ansamblul său, ca organ reprezentativ suprem al poporului român, care beneficiază de o legitimitate originară, fiind exponentul intereselor întregii națiuni. Or, aceste ipoteze sunt cu totul inacceptabile din perspectiva principiilor constituționale pe care Curtea este chemată să le garanteze. Totodată, nimic nu oprește ca, în cadrul ședinței în plen, să se invoce lipsa îndeplinirii actelor procedurale, iar Camera astfel sesizată, în temeiul plenitudinii ei decizionale cu privire la aceste aspecte, să hotărască în sensul continuării dezbaterilor în plen sau al reluării procedurilor în comisie (Decizia nr. 209 din 7 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 188 din 22 martie 2012).

32. În final, Curtea subliniază că procedurile parlamentare, chiar și la nivelul comisiilor, trebuie să se bucure de transparență și publicitate, având în vedere, pe de o parte, natura Parlamentului de organ reprezentativ suprem al poporului român, iar, pe de altă parte, prevederile legale exprese, ceea ce presupune evitarea situațiilor în care să se procedeze la eliminarea audierilor în cadrul procedurilor de numire în diverse funcții publice. Așadar, procedurile parlamentare nu trebuie să devină sibilinice, din contră, transparența în forul legislativ trebuie să fie una maximă.

33. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. c) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, art. 11 alin. (1) lit. A.c), al art. 27 alin. (1) și al art. 28 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea de neconstituționalitate formulată de Grupul parlamentar al Partidului Național Liberal din Camera Deputaților și constată că Hotărârea Parlamentului României nr. 21/2018 privind numirea unui membru al Colegiului director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Camerei Deputaților și președintelui Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 453

din 4 iulie 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 2—5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 2—5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, obiecție formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secția Unite, în temeiul prevederilor art. 146 lit. a) din Constituție și art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr. 488 din 8 iunie 2018, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a trimis Curții Constituționale Hotărârea nr. 5 din 8 iunie 2018 prin care Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secția Unite, a sesizat instanța constituțională cu obiecția de neconstituționalitate, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.474 din 11 iunie 2018 și constituie obiectul Dosarului nr. 878A/2018.

3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secția Unite, formulează critici de neconstituționalitate intrinsecă prin raportare la prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la calitatea legii.

4. Astfel, cu privire la **articolul unic pct. 5** din legea supusă controlului, prin care este introdus art. 38¹ în Legea nr. 254/2013 și care vizează „regimul detenției la domiciliu”, contrar denumirii („regimul detenției la domiciliu”) și contrar exigențelor constituționale privind previzibilitatea legii, nu cuprinde o reglementare propriu-zisă a regimului detenției la domiciliu și a modalității de supraveghere a persoanei condamnate care execută pedeapsa prin detenție la domiciliu. Unica dispoziție care privește regimul detenției la domiciliu este inclusă în art. 38¹ alin. (3), prin care se stabilește că prevederile art. 221 din Codul de procedură penală se aplică în mod corespunzător. Or, aplicarea acestor prevederi nu se poate realiza în cursul executării pedepsei, conținutul lor fiind incompatibil cu domeniul executării pedepselor. În primul rând, prevederile art. 221 din Codul de procedură penală, care reglementează conținutul măsurii preventive a arestului la domiciliu, stabilește competențe pentru judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară și instanța investită cu judecarea cauzei, nici judecătorul de drepturi și libertăți sau de cameră preliminară și nici instanța investită cu judecarea cauzei neputând prelua competențe în cursul executării pedepsei. În al doilea rând, obligația prevăzută în art. 221 alin. (2) lit. a) din Codul de procedură penală, constând în prezentarea inculpatului în fața organului de urmărire penală, judecătorului de drepturi și

libertăți, judecătorului de cameră preliminară sau în fața instanței de judecată ori de câte ori este chemat, este intrinsec legată de existența unui proces penal pe rol, neputând fi dispusă în cursul executării pedepsei și neputând fi aplicată în mod corespunzător în cursul executării pedepsei. În al treilea rând, înlocuirea cu măsura arestării preventive, reglementată de asemenea în art. 221 din cod, nu poate fi aplicată în mod corespunzător în cursul executării pedepsei.

5. Dispozițiile **articolului unic pct. 5, cu referire la art. 38¹ alin. (1)**, exceptează de la executarea pedepsei prin detenție la domiciliu persoanele condamnate pentru fapte comise „cu violență”. Așa cum s-a susținut în Hotărârea nr. 2 din 26 aprilie 2018 a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, referirea la faptele comise „cu violență” nu permite identificarea, în mod exact, a sferei faptelor exceptate de la executarea pedepsei prin detenție la domiciliu. Astfel, de exemplu, infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice, prevăzută în art. 371 din Codul penal, se poate săvârși „prin violențe comise împotriva persoanelor sau bunurilor ori prin amenințări sau atingeri grave aduse demnității persoanelor”, iar referirea la fapte comise „cu violență” nu permite desprinderea unei concluzii clare privind includerea sau excluderea faptei prevăzute în art. 371 din Codul penal în/din sfera excepțiilor. În cazul acestei infracțiuni, precum și în cazul tuturor infracțiunilor în conținutul cărora săvârșirea prin violență reprezintă o modalitate alternativă, nu rezultă cu claritate dacă numai săvârșirea în concret în modalitatea exercitării violențelor se include în sfera excepțiilor de la executarea pedepsei prin detenție la domiciliu sau dacă, pentru includerea în sfera excepțiilor, este suficient ca norma de incriminare reținută în încadrarea juridică să prevadă, ca modalitate alternativă, exercitarea violențelor. Referirea la faptele comise „cu violență” se regăsește și la **pct. 2, referitor la modificarea art. 36 alin. (1) din Legea nr. 254/2013, la pct. 3, referitor la modificarea art. 37 alin. (1) din lege, și la pct. 4, referitor la modificarea art. 38 alin. (1) din lege**, textele menționate fiind criticabile sub aspectele anterior invocate.

6. Dispozițiile **articolului unic pct. 5, cu referire la art. 38¹ alin. (2)** din Legea nr. 254/2013, stabilesc că „prevederile alin. (1) se aplică și persoanelor condamnate care mai au de executat 18 luni până la împlinirea fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată din pedeapsa inițială a închisorii mai mare de un an”. Referirea la aplicarea „prevederilor alin. (1)” nu determină cu claritate dacă persoanele condamnate pentru fapte comise „cu violență” sunt exceptate sau nu sunt exceptate de la beneficiul dispozițiilor art. 38¹ alin. (2), textul de lege nu furnizează elemente suficiente cu privire la modul de calcul al fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată, în sensul că nu se precizează care este influența dispozițiilor art. 55¹ referitoare la „compensarea în cazul cazării în condiții necorespunzătoare” asupra calculului fracției minime obligatorii, și nu reglementează situația persoanelor care au de executat mai puțin de 18 luni până la împlinirea fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată (de exemplu, persoanele

condamnate la pedeapsa închisorii de 1 an și 6 luni). De asemenea, plasarea persoanelor condamnate în detenție la domiciliu, cu 18 luni înainte de împlinirea fracției de pedeapsă, reconfigurează instituția liberării condiționate, fără ca legiuitorul să fi realizat minime modificări în Codul penal, de natură să asigure corelarea legislației. Astfel, de exemplu, în art. 100 alin. (1) lit. b) din Codul penal se prevede că *liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis*. Practic, în conformitate cu dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. b) din Codul penal, persoana care se află în executarea pedepsei prin detenție la domiciliu nu poate beneficia de liberarea condiționată.

7. Dispozițiile **articolului unic pct. 10, cu referire la art. 97** din Legea nr. 254/2013, modifică procedura de acordare a liberării condiționate, în contradicție cu dispozițiile art. 587 din Codul de procedură penală. Astfel, prin dispozițiile art. 97 din lege, în forma modificată, competența de a dispune liberarea condiționată este atribuită judecătorului de supraveghere a privării de libertate, iar prin dispozițiile art. 587 din cod, nemodificate, liberarea condiționată este menținută în competența instanței (judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere). Prin modificarea dispozițiilor art. 97 din Legea nr. 254/2013 și menținerea dispozițiilor art. 587 din Codul de procedură penală se creează un paralelism legislativ, încalcându-se art. 1 alin. (5) din Constituție.

8. Prin urmare, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, apreciază că dispozițiile articolului unic pct. 2—5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, prin neclaritate și imprecizie, prin omisiunea legiuitorului de a reglementa regimul detenției la domiciliu, precum și prin necorelările și paralelismele de reglementare în materia liberării condiționate, încalcă standardele de claritate, precizie, previzibilitate și coordonare a legislației consacrate în jurisprudența Curții Constituționale.

9. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

10. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis cu Adresa nr. 2/6.211 din 22 mai 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.913 din 22 iunie 2018, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate, prin care arată că aceasta este neîntemeiată. Face trimitere la jurisprudența Curții Constituționale care, având în vedere principiul generalității legilor, a reținut că este dificil să se redacteze legi de o precizie totală și o anumită suplețe poate chiar să se dovedească de dorit, suplețe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la care se rețin, spre exemplu, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Cantoni împotriva Franței*, paragraful 29, Hotărârea din 25 noiembrie 1996, pronunțată în Cauza *Wingrove împotriva Regatului Unit*, paragraful 40, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 55, Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Leempoel & S.A.*

ED. Cine Revue împotriva Belgiei, paragraful 59). Ca orice act normativ, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal trebuie să respecte cerințele privind claritatea, precizia și previzibilitatea normelor juridice, atribuite să asigure sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației.

11. Președintele Camerei Deputaților apreciază că legea dedusă controlului de constituționalitate răspunde acestor cerințe. Este clară, întrucât în conținutul său nu se regăsesc pasaje obscure sau soluții normative contradictorii, este precisă, fiind redactată într-un stil specific normativ dispozitiv, care prezintă norma instituită fără explicații sau justificări. Conceptele și noțiunile utilizate sunt configurate în concordanță cu dreptul pozitiv, iar stabilitatea soluțiilor normative este departe de a fi ambiguă, acestea fiind redate previzibil și univoc, cu respectarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

12. În continuare se arată că, în numeroase cauze, Curtea a respins ca inadmisibile excepțiile de neconstituționalitate invocate, reținând că, sub aparența unor critici referitoare la ambiguitatea și neclaritatea textelor de lege, se solicită interpretarea acestora, aspect ce excedează competenței Curții Constituționale. Existența unor probleme de interpretare și aplicare a legii este inerentă oricărui sistem de drept, deoarece, în mod inevitabil, normele juridice au un anumit grad de generalitate. Așa cum remarca și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 23 iunie 2010, „din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una din tehnicile-tip de reglementare constă în recurgerea la unele categorii mai degrabă generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi, pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație. Interpretarea și aplicarea unor asemenea texte depind de practică. Funcția decizională acordată instanțelor servește tocmai pentru a îndepărta îndoielile ce ar putea exista în privința interpretării normelor, ținând cont de evoluțiile practicii cotidiene, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și evident previzibilă”. Întinderea noțiunii de previzibilitate depinde însă, într-o largă măsură, de conținutul textului respectiv, de domeniul la care se referă, ca și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Asemenea consecințe nu au nevoie să fie previzibile cu o certitudine absolută. O atare certitudine, oricât de dorită ar fi, este imposibil de realizat și, mai mult, poate da naștere la o rigiditate excesivă a reglementării. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a precizat, în mod constant, că Legea nr. 24/2000 nu constituie, în sine, o normă de rang constituțional, chiar dacă nerespectarea prevederilor sale se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală (Decizia nr. 22 din 20 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 160 din 2 martie 2016), astfel că nu pot fi absolutizate criteriile stabilite prin Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

13. În sensul celor menționate, președintele Camerei Deputaților consideră că dispozițiile articolului unic pct. 2 [cu referire la art. 36 alin. (1)], pct. 3 [cu referire la art. 37 alin. (1)], pct. 4 [cu referire la art. 38 alin. (1)], pct. 5 (cu referire la art. 381) și pct. 10 (cu referire la art. 97) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

întrunesc exigențele constituționale prin raportare la prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție.

14. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au transmis punctele lor de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

15. Actul de sesizare are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate dispozițiile articolului unic pct. 2—5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal.

16. Autoarea sesizării susține că dispozițiile criticate contravin prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la calitatea legii.

17. În vederea soluționării prezentei sesizări, Curtea procedează, mai întâi, la **verificarea admisibilității acesteia**. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării trebuie realizată prin raportare la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia „*Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori.*” Astfel, se constată că actul supus controlului de constituționalitate este o lege adoptată de Parlamentul României, sesizarea fiind formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, subiect de drept care întrunește, potrivit dispozițiilor legale, calitatea de titular al sesizării Curții Constituționale cu obiecții de neconstituționalitate.

18. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării trebuie realizată și prin raportare la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, potrivit căruia „*În vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, cu 5 zile înainte de a fi trimisă spre promulgare, legea se comunică Guvernului, Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și Avocatului Poporului și se depune la secretarul general al Camerei Deputaților și la cel al Senatului. În cazul în care legea a fost adoptată cu procedura de urgență, termenul este de două zile.*” Cu privire la acest aspect, se constată că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal a fost adoptată, în procedură normală, de Camera Deputaților, Cameră decizională, în data de 6 iunie 2018 și a fost depusă la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii în data de 11 iunie 2018 și trimisă spre promulgare în data de 16 iunie 2018. Sesizarea formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 11 iunie 2018, deci în interiorul termenului legal.

19. Prin urmare, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

20. Analizând criticile de neconstituționalitate, cu privire la dispozițiile **articolului unic pct. 5 din legea supusă controlului,**

prin care este introdus art. 38¹ în Legea nr. 254/2013, referitor la „Regimul detenției la domiciliu”, Curtea reține că obiecția vizează modul defectuos de reglementare, care nu stabilește regimul detenției la domiciliu și modalitatea de supraveghere a persoanei condamnate care execută pedeapsa prin detenție la domiciliu și care, prin trimiterea la prevederile art. 221 din Codul de procedură penală, prevede aplicarea regimului juridic al arestului la domiciliu în cazul detenției la domiciliu. Normele criticate au următorul cuprins: „(1) *În cazul persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii de până la un an executarea pedepsei se realizează prin detenție la domiciliu, cu excepția persoanelor condamnate pentru fapte comise cu violență.*

(2) *Prevederile alin. (1) se aplică și persoanelor condamnate care mai au de executat 18 luni până la împlinirea fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată din pedeapsa inițială a închisorii mai mare de un an.*

(3) *Prevederile art. 221 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător.”*

21. Analizând aceste dispoziții, care prevăd detenția la domiciliu, ca modalitate de individualizare a executării pedepsei cu închisoarea, Curtea observă că ele reglementează condițiile cumulative în care poate fi dispusă măsura: (i) persoana să fie condamnată la pedeapsa cu închisoarea de până la un an **sau**, dacă este condamnată la o pedeapsă mai mare, să mai aibă de executat 18 luni până la împlinirea fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată, (ii) condamnarea să nu vizeze o faptă comisă cu violență, (iii) prevederile art. 221 din Codul de procedură penală referitoare la conținutul măsurii arestului la domiciliu se aplică în mod corespunzător.

22. În ceea ce privește regimul detenției la domiciliu, respectiv aplicarea prevederilor procesual penale referitoare la măsura arestului la domiciliu, autoarea sesizării de neconstituționalitate susține că aceasta nu se poate realiza în cursul executării pedepsei, conținutul lor fiind incompatibil cu domeniul executării pedepselor, întrucât stabilesc obligații intrinsec legate de existența unui proces penal pe rol și competențe pentru judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța investită cu judecarea cauzei.

23. Pentru a se pronunța cu privire la temeinicia acestor susțineri, Curtea urmează a analiza cadrul normativ existent în materia regimurilor de executare a pedepselor privative de libertate. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) și (2) din Legea nr. 254/2013, regimurile de executare a pedepselor privative de libertate cuprind ansamblul de reguli privind executarea pedepselor privative de libertate și sunt bazate pe sistemele progresiv și regresiv, persoanele condamnate trecând dintr-un regim în altul, în condițiile prevăzute de lege. Curtea observă că dispozițiile art. 38¹ din Legea nr. 254/2013, cu denumirea „*Regimul detenției la domiciliu*”, completează actualul cadru normativ referitor la regimurile de executare a pedepselor privative de libertate, care prevede regimul de maximă siguranță (art. 34), regimul închis (art. 36), regimul semideschis (art. 37) și regimul deschis (art. 38). În temeiul art. 39 alin. (1) din Legea nr. 254/2013, regimul de executare a pedepsei privative de libertate se stabilește de către comisia pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, alcătuită din: directorul penitenciarului, care este și președintele comisiei, șeful serviciului sau biroului pentru aplicarea regimurilor și șeful serviciului sau biroului educație ori șeful serviciului sau biroului asistență psihosocială. Decizia de stabilire a regimului de executare a pedepselor privative de libertate se comunică persoanei condamnate împreună cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia. Împotriva

modului de stabilire a regimului de executare, în temeiul art. 39 alin. (3) din Legea nr. 254/2013, persoana condamnată poate formula plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în termen de 3 zile de la data la care i s-a comunicat decizia de stabilire a regimului de executare a pedepselor privative de libertate. Împotriva încheierii judecătorului de supraveghere a privării de libertate, potrivit art. 39 alin. (10) din Legea nr. 254/2013, persoana condamnată și administrația penitenciarului pot formula contestație la judecătoria în a cărei circumscripție se află penitenciarul, în termen de 3 zile de la comunicarea încheierii. Instanța se pronunță prin sentință definitivă, care se comunică persoanei condamnate și administrației penitenciarului [art. 39 alin. (18) și (19) din Legea nr. 254/2013].

24. Pe de altă parte, dispozițiile art. 221 din Codul de procedură penală referitoare la măsura arestului la domiciliu, la care dispozițiile art. 381 din Legea nr. 254/2013, nou-introduse, fac trimitere, prevăd că această măsură constă în obligația impusă inculpatului, pe o perioadă determinată, de a nu părăsi imobilul unde locuiește fără permisiunea organului judiciar care a dispus măsura sau în fața căruia se află cauza și de a se supune unor restricții stabilite de acesta. Judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată (în funcție de faza procedurală în care se găsește cauza) are o serie de competențe: să dispună prezentarea inculpatului în fața organului de urmărire penală, a judecătorului de drepturi și libertăți, a judecătorului de cameră preliminară sau a instanței de judecată [art. 221 alin. (2) lit. a)], să dispună ca pe durata arestului la domiciliu inculpatul să poarte permanent un sistem electronic de supraveghere [art. 221 alin. (3)], să dispună părăsirea imobilului pentru prezentarea la locul de muncă, la cursuri de învățământ sau de pregătire profesională ori la alte activități similare sau pentru procurarea mijloacelor esențiale de existență, precum și în alte situații temeinic justificate, pentru o perioadă determinată de timp, dacă acest lucru este necesar pentru realizarea unor drepturi ori interese legitime ale inculpatului [art. 221 alin. (6)].

25. Analizând comparativ regimul juridic aplicabil regimurilor de executare a pedepselor privative de libertate și regimul juridic aplicabil măsurii arestului la domiciliu, Curtea reține că măsurile în discuție au o natură juridică diferită, corespunzătoare etapelor procesului penal în care pot fi dispuse: faza urmăririi penale sau cea a cercetării judecătorești, respectiv faza execuțională a hotărârii judecătorești definitive de condamnare. Dacă în ceea ce privește primele două etape procesuale, măsura arestului la domiciliu, cu toate consecințele sale juridice, poate fi dispusă împotriva persoanei inculpate, care se bucură de prezumția de nevinovăție, în etapa executorie a procesului penal, detenția la domiciliu este o modalitate de executare a pedepsei la care a fost condamnată persoana a cărei vinovăție a fost stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă. Natura juridică distinctă, precum și calitatea procesuală a persoanei împotriva căreia se dispune determină în sarcina legiuitorului obligația de a reglementa în mod riguros regimul juridic propriu fiecăreia dintre cele două măsuri.

26. Or, **sub aspectul autorității competente să dispună detenția la domiciliu**, ca modalitate de individualizare a executării pedepsei cu închisoarea, Curtea constată că, în vreme ce în ipoteza prevăzută de alin. (1) al art. 381 din Legea nr. 254/2013, dispozițiile legale sunt clare, individualizarea realizându-se de instanța de judecată care pronunță hotărârea de condamnare la pedeapsa cu închisoarea de până la un an, în ipoteza prevăzută de alin. (2) al art. 381 din Legea nr. 254/2013, din coroborarea normelor incidente, nu rezultă cu claritate cine dispune individualizarea executării restului de până la 18 luni până la împlinirea fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată din pedeapsa inițială a închisorii mai mare

de un an. Astfel, pe de o parte, Legea nr. 254/2013 reglementează competența comisiei pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, a judecătorului de supraveghere a privării de libertate și a instanței de judecată — judecătoria în a cărei circumscripție se află penitenciarul, iar pe de altă parte, aceeași Lege nr. 254/2013, în art. 381 alin. (3), face trimitere la prevederile art. 221 din Codul de procedură penală, stipulând că acestea se aplică în mod corespunzător, dispozițiile procesual penale stabilind competența judecătorului de drepturi și libertăți, judecătorului de cameră preliminară sau a instanței de judecată în materia dispunerii măsurii preventive a arestului la domiciliu. Într-o atare situație, **reglementarea unor norme imprecise privind dispunerea măsurii detenției la domiciliu, ca modalitate de individualizare a executării pedepsei cu închisoarea, afectează nu numai caracterul previzibil al legii, ci și scopul acesteia**, acela de a institui măsuri de natură judiciară alternative de executare a pedepsei privative de libertate.

27. Cu privire la modalitatea de supraveghere a persoanei condamnate care execută pedeapsa prin detenție la domiciliu, prin Decizia nr. 356 din 30 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 528 din 27 iunie 2018, examinând dispozițiile Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate, Curtea a reținut că „legea prevede, ca modalitate de supraveghere a executării la domiciliu a pedepsei privative de libertate, desemnarea «unor lucrători» de către Ministerul Afacerilor Interne. În condițiile în care determinarea persoanelor care urmează să fie desemnate pentru a supraveghea persoanele condamnate poate fi realizată prin intermediul normelor metodologice de aplicare a legii, Curtea constată că legea nu determină modalitatea concretă în care acestea își vor exercita obligația legală în situația în care persoana condamnată este obligată să poarte brățara electronică, care reprezintă un dispozitiv de monitorizare a acesteia într-un regim informatic securizat, și cu atât mai grav în cazul în care persoana condamnată nu este obligată să poarte brățara electronică. Astfel, legea nu prevede dacă supravegherea constă în paza efectivă a domiciliului persoanei condamnate, variantă *eo ipso* absurdă, sau într-o altă modalitate de monitorizare, dar care ar implica instituirea unor obligații în sarcina persoanei condamnate prin acte juridice cu caracter infralegal, ceea ce este inadmisibil din perspectiva respectării principiului legalității, în componentele sale referitoare la claritatea și previzibilitatea normei. Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 4 din Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate nu răspund exigenței constituționale privind previzibilitatea legii, întrucât nu stabilesc modalitatea de supraveghere a persoanei condamnate care execută pedeapsa la domiciliu, fără brățară electronică.” Curtea apreciază că aceste considerente sunt aplicabile *mutatis mutandis* în analiza constituționalității articolului unic pct. 5 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013, astfel încât concluzia la care a ajuns în prealabil Curtea, respectiv **lipsa de previzibilitate a textului legal supus controlului sub aspectul modalității de supraveghere a persoanei condamnate care execută pedeapsa prin detenție la domiciliu**, se menține și în speța de față.

28. În ceea ce privește critica potrivit căreia **articolul unic pct. 5, cu referire la art. 381 alin. (3) din legea supusă controlului**, prin trimiterea la prevederile art. 221 din Codul de procedură penală, nu stabilește clar în ce condiții dispozițiile referitoare la înlocuirea arestului la domiciliu cu măsura arestării preventive pot fi aplicabile în cursul executării pedepsei, Curtea apreciază că și aceasta este întemeiată. Astfel, Curtea reține că alin. (9) al art. 221 prevede că „*Instituția, organul sau autoritatea desemnate de organul judiciar care a dispus arestul la domiciliu*

verifică periodic respectarea măsurii și a obligațiilor de către inculpat, iar în cazul în care constată încălcări ale acestora, sesizează de îndată procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, sau instanța de judecată, în cursul judecării”, iar alin. (11) al aceluiași articol stabilește că „În cazul în care inculpatul încalcă cu rea-credință măsura arestului la domiciliu sau obligațiile care îi revin ori există suspiciunea rezonabilă că a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune pentru care s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară ori instanța de judecată, la cererea motivată a procurorului sau din oficiu, poate dispune înlocuirea arestului la domiciliu cu măsura arestării preventive, în condițiile prevăzute de lege”. Or, în cazul detenției la domiciliu, ca modalitate de executare a pedepsei privative de libertate, **trimiterea la aceste norme determină confuzie cu privire la interpretarea și aplicarea lor sub aspectul organului competent să verifice periodic respectarea măsurii și a obligațiilor de către condamnat**, dacă acesta are sarcina de a sesiza de îndată procurorul, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, având în vedere că procesul penal se află în faza de executare a hotărârii judecătorești de condamnare, **precum și sub aspectul autorității competente să dispună, în condițiile prevăzute de lege, înlocuirea detenției la domiciliu cu o altă formă de executare a pedepsei, respectiv detenția în penitenciar**. Curtea constată că, sub aspectul înlocuirii măsurilor dispuse, normele cuprinse în art. 221 din Codul de procedură penală au o aplicabilitate strict determinată — arestul la domiciliu, care nu poate fi extinsă prin analogie, „în mod corespunzător”, în cazul detenției la domiciliu. Având în vedere aceste aspecte, Curtea constată că **dispozițiile art. 38¹ alin. (3) din lege fac trimitere la soluții legislative incompatibile cu faza execuțională a procesului penal și sunt de natură a genera confuzie și incertitudine cu privire la modul de interpretare și aplicare a acestor dispoziții legale**.

29. Toate aspectele învederate în prealabil demonstrează că dispozițiile articolului unic pct. 5 din legea supusă controlului, care introduc art. 38¹ în Legea nr. 254/2013, referitor la „Regimul detenției la domiciliu”, prin modul deficitar și omisiv de redactare, **nu reglementează un regim juridic propriu măsurii detenției la domiciliu**, ca modalitate de individualizare a executării pedepsei cu închisoarea. Trimiterea la o instituție juridică deja existentă în Codul de procedură penală, care are o configurație de sine stătătoare, incompatibilă cu măsura reglementată prin legea supusă controlului, **nu numai că generează confuzie și echivoc, dar nu poate complini lipsa unui regim juridic corespunzător într-un domeniu în care legiuitorul are obligația constituțională de a respecta principiul legalității, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție**.

30. În ceea ce privește critica referitoare la dispozițiile articolului unic pct. 5, cu referire la art. 38¹ alin. (2) din Legea nr. 254/2013, care prevăd că „Prevederile alin. (1) se aplică și persoanelor condamnate care mai au de executat 18 luni până la împlinirea fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată din pedeapsa inițială a închisorii mai mare de un an”, Curtea nu poate reține lipsa de previzibilitate a textului de lege, care are o aplicabilitate strictă, și anume executarea pedepsei prin detenție la domiciliu se aplică persoanei condamnate, pentru o faptă comisă fără violență [efect al trimiterii la alin. (1) al art. 38¹], la o pedeapsă mai mare de un an, dacă restul de executat până la împlinirea fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată este de maximum 18 luni.

31. De asemenea, cu privire la „omisiunea” legiuitorului de a realiza corelarea noilor dispoziții privind detenția la domiciliu cu prevederile Codului penal privind liberarea condiționată,

respectiv cu art. 100 alin. (1) lit. b) care prevede că *liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis*, Curtea constată că opțiunea legiuitorului de a păstra nemodificată soluția legislativă a art. 100 alin. (1) lit. b) din Codul penal are drept consecință lipsirea persoanei care se află în executarea pedepsei prin detenție la domiciliu de la beneficiul liberării condiționate. O atare opțiune intră însă în marja de apreciere a legiuitorului, care este liber să stabilească termenele și condițiile în care pot opera măsurile de individualizare a executării pedepselor, inclusiv a liberării condiționate. Prin urmare, atâta vreme cât liberarea condiționată nu este incidentă, nu poate fi reținută nici critica referitoare la omisiunea elementelor necesare calculului fracției minime obligatorii pentru liberarea condiționată, respectiv a modului în care sunt incidente dispozițiile art. 55¹ din Legea nr. 254/2013 referitoare la „Compensarea în cazul cazării în condiții necorespunzătoare” asupra calculului fracției minime obligatorii.

32. Cu privire la dispozițiile articolului unic pct. 2, 3, 4 și 5 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013, Curtea observă că acestea introduc sintagmele „fapte comise cu violență” și „fapte comise fără violență”, pentru a determina incidența sau exceptarea de la executarea pedepsei în regim închis, semideschis, deschis sau în regim de detenție la domiciliu. Autoarea sesizării susține că referirea la faptele comise „cu violență” nu permite identificarea, în mod exact, a sferei faptelor care atrag sau nu incidența diferitelor regimuri de executare a pedepselor privative de libertate.

33. Sub acest aspect, reiterând considerentele Deciziei nr. 356 din 30 mai 2018, precitată, Curtea reține că această categorie de infracțiuni este vag circumscrisă, astfel că, în procesul de aplicare a legii, va fi dificil de identificat în mod riguros care infracțiune cade sub incidența normelor care vizează regimurile de executare a pedepselor privative de libertate. Mai mult, așa cum arată autoarea sesizării, în cazul tuturor infracțiunilor în conținutul cărora săvârșirea prin violență reprezintă o modalitate alternativă, din textul de lege „nu rezultă cu claritate dacă numai săvârșirea în concret în modalitatea exercitării violențelor se include în sfera excepțiilor de la executarea pedepsei prin detenție la domiciliu sau dacă, pentru includerea în sfera excepțiilor, este suficient ca norma de incriminare reținută în încadrarea juridică să prevadă, ca modalitate alternativă, exercitarea violențelor”. Prin urmare, Curtea constată că **dispozițiile articolului unic pct. 2, 3, 4 și 5 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 nu respectă cerințele de calitate a legii privind claritatea și previzibilitatea, încălcând prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție**.

34. În fine, în ceea ce privește critica dispozițiilor articolului unic pct. 10, cu referire la art. 97 din Legea nr. 254/2013, Curtea reține că acestea modifică procedura de acordare a liberării condiționate, în sensul că „liberarea condiționată se dispune prin încheiere de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate la propunerea comisiei pentru liberare condiționată, la cererea persoanei condamnate, potrivit procedurii prevăzute în prezentul articol”.

35. În prezent, art. 97 alin. (1) din Legea nr. 254/2013 prevede că „Liberarea condiționată se acordă potrivit procedurii prevăzute în Codul de procedură penală, la cererea persoanei condamnate sau la propunerea comisiei pentru liberare condiționată”, iar prin dispozițiile art. 587 alin. (1) din Codul de procedură penală, nemodificate prin legea supusă controlului de constituționalitate, „Liberarea condiționată se dispune, la cererea sau la propunerea făcută potrivit dispozițiilor legii privind executarea pedepselor, de către judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere”.

36. Astfel, sub aspectul competenței de a dispune liberarea condiționată, Curtea constată că instituția este reglementată prin două norme, cu conținut diferit: pe de o parte, judecătorul de supraveghere a privării de libertate, potrivit art. 97 din Legea nr. 254/2013, în forma modificată prin legea supusă controlului, și, pe de altă parte, judecătoria în a cărei circumscripție se află locul de deținere, potrivit art. 587 alin. (1) din Codul de procedură penală. Așa fiind, întrucât dispozițiile articolului unic

pct. 10 din legea supusă controlului **introduc o soluție legislativă care intră în contradicție cu o normă preexistentă, pe care nu o modifică**, Curtea reține că această împrejurare **generează confuzie în procesul de aplicare a legii, încălcând art. 1 alin. (5) din Constituție, din perspectiva lipsei de claritate și previzibilitate a normei legale.**

37. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, și constată că dispozițiile articolului unic pct. 2—5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal sunt neconstituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președinților celor două Camere ale Parlamentului, Înaltei Curți de Casație și Justiție și Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 4 iulie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

